T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
Orman Zararlılarıyla Mücadele Dairesi Başkanlığı

TEBLİĞ NO: 318
BÜTÜN TEŞKİLATA

HAVA KİRLİLİĞİNİN ORMANLAR ÜZERİNDEKİ ETKİLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ VE İZLENMESİNE İLİŞKİN ULUSLARARASI İŞ BİRLİĞİ PROGRAMI UYGULAMA USUL VE ESASLARI

ANKARA
2025

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER i
GENEL GEREKÇE iii
BİRİNCİ BÖLÜM 1
Başlangıç Hükümleri 1
Amaç ve kapsam 1
Dayanak 1
Tanımlar ve Kısaltmalar 1
İKİNCİ BÖLÜM 3
Kurumsal Yapılanma ve Koordinasyona İlişkin Usul ve Esaslar 3
Kurumsal yapılanma 3
Koordinasyon 3
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM 3
Gözlem Alanı Kurulum Esasları 3
Gözlem alanı kurulumuna ait genel esaslar 3
Kurulum kontrolü ve mevcut eksikliklerin tespiti ve giderilmesi 5
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM 5
Değerlendirme ve İzleme Uygulamalarına İlişkin Çalışma Usul ve Esasları 5
Seviye I çalışmaları 5
Seviye II çalışmaları 5
BEŞİNCİ BÖLÜM 6
Veri Toplama, Veri Girişi ve Veri Kalite Kontrolüne ve Güvencesine İlişkin Usul ve Esaslar 6
Veri toplama ve veri girişi 6
Veri kalite kontrolü ve güvencesi 7
Gözlem Alanlarında Değerlendirme ve İzleme Çalışmalarının Kontrolü 7
Gözlem Alanlarında Değerlendirme ve İzleme Çalışmalarının Kontrolü 7
YEDİNCİ BÖLÜM 8
Raporlama, Veri Kullanımı ve İzni ve ORBİS Veri Tabanı Yönetimine İlişkin Usul ve Esaslar 8
Raporlama 8
Veri kullanımı ve izni usul ve esasları 8
ORBİS veri tabanı yönetimi 8
SEKİZİNCİ BÖLÜM 9
ICP Forests Çalışmaları Kapsamında Diğer Görev ve Sorumluluklar 9
Ulusal odak merkezinin görev ve sorumlulukları 9
Orman zararlılarıyla mücadele şube müdürlüklerinin görev ve sorumlulukları 9
Orman işletme müdürlüklerinin görev ve sorumlulukları 9
Ormancılık araştırma enstitüsü müdürlüklerinin görev ve sorumlulukları 10
Laboratuvar sorumlusunun görev ve sorumlulukları 10
Ulusal uzmanların görev ve sorumlulukları 10
Bölge sorumlularının görev ve sorumlulukları 11
Gözlem ekiplerinin görev ve sorumlulukları 11
Saha sorumlularının görev ve sorumlulukları 12
Veri tabanı sorumlusunun görev ve sorumlulukları 12
DOKUZUNCU BÖLÜM 13
Görevlendirmeler, Görevlendirilecek Personelde Aranacak Nitelikler, Görevlendirme Listelerinin Güncellenmesi, Yetkinlik ve Eğitim Süreci, Atama ve Yer Değiştirme ve Değerlendirme Toplantıları 13

Görevlendirmeler 13
Görevlendirilecek personelde aranacak nitelikler 13
Görevlendirme listelerinin güncellenmesi 13
Atama ve yer değiştirme 13
Yetkinlik ve eğitim süreci 13
Değerlendirme toplantıları 13
ONUNCU BÖLÜM 14
Dış Kurumlar ile İş Birliği Usul ve Esasları 14
İş birliği 14
ON BİRİNCİ BÖLÜM 14
Çeşitli ve Son Hükümler 14
Yürürlük 14
Yürütme 14

GENEL GEREKÇE

Orman Genel Müdürlüğümüz, 15/7/2018 tarih ve 30479 Sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan "Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi" başlıklı 4 No'lu Kararnamenin 334. ve 338. maddeleri, 31/8/1956 tarihli ve 6831 sayılı Orman Kanununun 6. maddesi kapsamında Birleşmiş Milletler Avrupa Ekonomik Komisyonu, Uzun Menzilli Sınır Ötesi Hava Kirliliği Sözleşmesi altında yürütülen Hava Kirliliğinin Ormanlar Üzerindeki Etkilerinin Değerlendirilmesi ve İzlenmesine İlişkin Uluslararası İş birliği Programına (ICP Forests) 2006 yılında müdahil olmuştur.

ICP Forests ile Türkiye'de ormanların sağlık ve hayatiyeti konusunda ulusal düzeyde, uzun dönemli, yaygın ve yoğun izlemelere dayalı, kaliteli bilimsel veri elde etmek, ormanlarımızın hava kirliliğinden, iklim değişikliğinden, biyotik ve abiyotik etmenlerden etkilenme durumunu tespit etmek ve bu kapsamda alınacak önlemleri belirlemek hedeflenmiştir.

2011 yılında Orman Genel Müdürlüğü'nün yeniden yapılandırılması kapsamında, Orman Zararlılarıyla Mücadele Dairesi Başkanlığı bünyesinde Orman Ekosistemlerini İzleme Şube Müdürlüğü kurularak hava kirliliğinin, abiyotik ve biyotik etmenler ile iklim değişikliğinin ormanların sağlığı üzerine etkilerinin tek elden değerlendirilmesi ve izlenmesi yönünde önemli bir adım atılmış olup, çalışmalar bu şube müdürlüğü tarafından "Ulusal Odak Merkezi" olarak yürütülmektedir.

Hava kirliliğinin ormanlar üzerindeki etkilerinin değerlendirilmesi ve izlenmesine yönelik çalışmaların ICP Forests kılavuzlarına göre yürütülmesi, gözlem alanlarının kuruluşu, değerlendirme ve izleme çalışmalarının içeriği, veri toplama, veri girişi, kalite kontrolü ve güvencesi, veri kullanımı ve izni, raporlama, görev ve sorumlulukların tespiti, görevlendirme kriterleri ve dış kurumlarla iş birliği yöntemlerinin belirlenmesi amacıyla orman ekosistemlerinin izlenmesi usul ve esasları hakkında tebliğin hazırlanmasına ihtiyaç duyulmuştur.

BİRİNCİ BÖLÜM
Başlangıç Hükümleri

Amaç ve kapsam

MADDE 1- (1) Bu tebliğin amacı, ormanların sürdürülebilir yönetimine katkı sağlamak amacıyla hava kirliliğinin, biyotik ve abiyotik etmenler ile iklim değişikliğinin orman ekosistemlerinin sağlığı üzerine olan etkilerinin değerlendirilmesine ve izlenmesine ilişkin usul ve esasları düzenlemektedir. Bu tebliğ, gözlem alanlarında, kurulum esaslarını, her türlü değerlendirme ve izleme uygulamalarına ilişkin çalışma usul ve esaslarını, veri toplama, veri girişi ve veri kalite kontrolüne ve güvencesine ilişkin usul ve esaslarını, verilerin paylaşımı ve raporlanması esaslarını, verilerin, raporların, yayınların kullanım ve izin usul ve esaslarını, birimlerin ve personelin görev ve sorumluluklarını, görevlendirmelere ilişkin usul ve esasları, dış kurumlar ile iş birliği usul ve esaslarını kapsar.

Dayanak

MADDE 2- (1) Bu Tebliğ, 15/7/2018 tarih ve 4 sayılı "Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 334 üncü ve 338 inci maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve Kısaltmalar

MADDE 3- (1) Bu Tebliğde geçen,

a) Abiyotik etmen: Sıcaklık, ışık, nem, basınç, toprak (fiziksel ve kimyasal özellikleri), tuzluluk, rüzgâr, kar, aşırı yağış, hortum gibi cansız etmenleri,

b) Ağaç büyümesi: Belirli bir zamana karşı ağaçların yaş, çap ve boylarındaki artışı,

c) Bakanlık: Tarım ve Orman Bakanlığını,

ç) Biyolojik çeşitlilik: Bir ekosistemdeki bitkiler, hayvanlar, mantarlar, mikroorganizmalar gibi tüm canlıları ve içinde yaşadıkları alanları,

d) Biyotik etmen: Bir çevredeki bitkiler, hayvanlar, mantarlar, likenler, böcekler ve mikroorganizmalar gibi canlı etmenleri,

e) Bölge müdürlüğü: Orman bölge müdürlüğünü,

f) Bölge sorumlusu: Gözlem alanlarında yürütülen değerlendirme, izleme ve örnekleme konularının ölçüm ve gözleminden sorumlu kişileri,

g) Çökelme örneklemesi ve analizi: Orman ekosistemlerinde orman altı, gövdeden akış, açık alan ve ıslak çökelmenin iyon ve toplam element konsantrasyonunun belirlenmesi amacıyla örneklerin toplanması ve analizi işini,

ğ) Daire başkanı: Orman Zararlılarıyla Mücadele Dairesi Başkanlığı Daire Başkanını,

h) Daire Başkanlığı: Orman Zararlılarıyla Mücadele Dairesi Başkanlığını,

ı) Daire başkan yardımcısı: Orman Zararlılarıyla Mücadele Dairesi Başkanlığı daire başkan yardımcılarını,

i) Döküntü örneklemesi ve analizi: Zamansal olarak döküntü miktarını, kompozisyonunu ve kimyasal bileşimini belirlemek amacıyla yapılan örnekleme ve analizleri,

j) Fenolojik gözlem: Canlıların büyüme dönemleri içinde oluşan ve ibrelerin görünmesi ve yaprakların açılması, çiçeklenme, ikinci sürmelerin oluşması, sonbahar renklenmesi ve yaprak dökülmesi yaşam olaylarını incelenmesini ve kayıt altına alınmasını,

k) Genel Müdür: Orman Genel Müdürünü,

l) Genel Müdürlük: Orman Genel Müdürlüğünü,

m) Grid: Bir haritada, kesişen yatay ve dikey hatlar sistemini,

n) Görsel değerlendirme: Hava kirliliğinin, biyotik ve abiyotik etmenler ile iklim değişikliğinin orman ekosistemlerinin sağlığı üzerine olan etkilerinin görsel olarak değerlendirilmesini ve izlenmesini,

o) Gözlem alanı: Hava kirliliğinin, biyotik ve abiyotik etmenler ile iklim değişikliğinin orman ekosistemlerinin sağlığı üzerine olan etkilerinin değerlendirilmesi ve izlenmesi amacıyla kurulan sahaları,

ö) Gözlem ekibi: Gözlem alanlarında taç durumu ve hasar etmenleri görsel değerlendirilmesinden sorumlu ekibi,

p) Hasar etmenleri: Biyotik ve abiyotik zararlıların orman ekosistemlerinin sağlığı üzerinde meydana getirdikleri zararları,

r) Hava kalitesinin izlenmesi: Orman ekosistemlerine yönelik emisyon süreçlerinin daha iyi anlaşılmasına ve miktarlarının bilinmesine yönelik olarak Seviye II gözlem alanlarında troposferik ozon (O_3), azot dioksit (NO_2), kükürt dioksit (SO_2) ve amonyak (NH_3) konsantrasyonlarının ölçülmesini,

s) Hava kirliliği: Havanın doğal bileşiminin çeşitli nedenlerle değişmesini,

ş) ICP Forests: Hava Kirliliğinin Ormanlar Üzerindeki Etkilerinin Değerlendirilmesi ve İzlenmesine İlişkin Uluslararası İş birliği Programını,

t) ICP veri tabanı sorumlusu: ORBİS veri tabanına veri girişi yapılabilmesini sağlamak, yetkilendirme ve güvenlik süreçlerini yönetmek, veri analizleri ve raporlamalarına katkı sunmak, ulusal ve uluslararası veri paylaşımını koordine etmek, ICP Forests Programı standartlarına uyumu sağlamak ve ilgili ekipler arasındaki veri akışını ve kontrolünü yönetmekle sorumlu olan kişiyi,

u) İbre/yaprak örneklemesi ve analizi: Ağaçların beslenme durumu ile ekosistemin hava kirliliği etkisinde olup olmadığının değerlendirilmesi ve izlenmesi amacıyla yapılan örnekleme ve analizleri,

ü) İklim değişikliği: Karşılaştırılabilir zaman dilimlerinde gözlenen doğal iklim değişikliğine ek olarak, küresel atmosferin bileşimini doğrudan veya dolaylı olarak bozan insan faaliyetleri sonucunda iklimde oluşan değişikliği,

v) İşletme müdürlüğü: Orman işletme müdürlüğünü,

y) İşletme şefliği: Orman işletme şefliğini,

z) Laboratuvar: Ege Ormancılık Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü Laboratuvar Başmühendisliğini veya Genel Müdürlük tarafından görevlendirilecek birimlere bağlı laboratuvarları ve diğer yurt içi, yurt dışı akredite olmuş laboratuvarları,

aa) Laboratuvar sorumlusu: Genel Müdürlükçe, laboratuvarın işleyişi, analizlerin metotlara uygun olarak yaptırılması, ring testlerinin takibi, verilerin ulusal odak noktasına iletilmesi için görevlendirilen Ege Ormancılık Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü Laboratuvar Başmühendisini veya Genel Müdürlük tarafından görevlendirilecek birimlere bağlı laboratuvarlar başmühendisini,

bb) Meteorolojik ölçüm: Meteoroloji Genel Müdürlüğü sorumluluğunda Seviye II gözlem alanlarına kurulan otomatik meteoroloji gözlem istasyonlarında yapılan ölçümleri,

cc) ORBİS veri tabanı sorumlusu: ORBİS veri tabanını geliştirmekle ve güncellemekle sorumlu kişiyi,

çç) Ormancılık araştırma enstitüsü müdürlüğü: Orman Genel Müdürlüğüne bağlı ormancılık araştırma enstitüsü müdürlüklerini,

dd) Ormancılık araştırma enstitüsü müdürü: Ormancılık araştırma enstitüsü müdürlerini,

ee) Ozon zararı: Yaprakların içine alınan ve çok güçlü bir oksitleyici olan ozonun yaprak dokularında meydana getirdiği bozulmayı,

ff) Program koordinasyon merkezi: ICP Forests kapsamında program yönetimi, veri işleme, değerlendirme ve raporlama alanlarında görev üstlenen birimi,

gg) Kılavuz: ICP Forests'a üye ülkeler tarafından değerlendirme ve izleme faaliyetlerinde uygulama birliği sağlamak gayesi ile gözlem konuları için hazırlanan İngilizce manuel, rehber, el kitabı, uygulama kitabı, kitapçık vb. belgelerin ulusal uzmanlar koordinasyonunda Türkçeye çevrilmiş son uyarlamasını,

ğğ) Saha sorumlusu: Gözlem alanlarının kurulduğu plan ünitelerinden sorumlu işletme şeflerini ve araştırma ormanı mühendislerini,

hh) Seviye I çalışmaları: Seviye I gözlem alanlarında gerçekleştirilen değerlendirme ve izleme çalışmalarını,

ıı) Seviye I gözlem alanı: 16x16 km grid ağ sistemine göre oluşturulmuş gözlem alanlarını,

ii) Seviye II çalışmaları: Seviye II gözlem alanlarında gerçekleştirilen değerlendirme ve izleme çalışmalarını,

jj) Seviye II gözlem alanı: 50x50 m çekirdek zon ve etrafındaki tampon zon ile beraber 100x100 m boyutlarında (1 ha) kurulan gözlem alanlarını,

kk) Şube müdürlüğü: Orman bölge müdürlüklerinde bulunan orman zararlılarıyla mücadele şube müdürlüklerini,

ll) Şube müdürü: Orman bölge müdürlüklerinde bulunan orman zararlılarıyla mücadele şube müdürlerini,

mm) Taç durumu: Gözlem alanlarında yapılan yıllık ibre-yaprak dökümünün görsel değerlendirmelerini,

nn) Toprak çözeltisi örneklemesi ve analizi: Topraktan sızan suyun örneklenmesi ve ICP kılavuzunda belirtilen zorunlu parametrelerin belirlenmesini,

oo) Toprak örneklemesi ve analizi: Ormanın üzerinde yetiştiği toprağın örneklenmesi ve ICP kılavuzunda belirtilen zorunlu parametrelerin belirlenmesini,

öö) Ulusal uzman: ICP Forests kapsamındaki konularda çalışan ve kendi uzmanlık alanlarındaki konuların uygulamasını ve değerlendirmesini yapan, ülke genelinde eğitim ve uygulamadan sorumlu olan konu uzmanı personeli,

pp) Ulusal Odak Merkezi: Orman Ekosistemlerini İzleme Şube Müdürlüğünü,

rr) Vejetasyon: Herhangi bir coğrafi bölgenin bir kesimi üzerinde yaşam koşulları birbirine benzeyen bitkilerin bir arada toplanma şeklini,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM
Kurumsal Yapılanma ve Koordinasyona İlişkin Usul ve Esaslar

Kurumsal yapılanma

MADDE 4- (1) ICP Forests çalışmalarında yetkili birim Genel Müdürlük adına Daire Başkanlığı olup, çalışmalarla ilgili, takip ve koordinasyonu Ulusal Odak Merkezi kanalı ile yürütür.

Koordinasyon

MADDE 5- (1) Ulusal Odak Merkezi;

a) Ormanlarda yapılacak her türlü değerlendirme ve izlemeye yönelik çalışmanın ülke bazında yürütülmesinden, koordinasyonundan ve uluslararası veri gönderiminden sorumludur.

b) Gözlem alanlarında her türlü uygulama ile değerlendirme ve izleme faaliyetlerini; Genel Müdürlüğe bağlı daire başkanlıkları, bölge müdürlükleri, ormancılık araştırma enstitüsü müdürlükleri ile gerek görüldüğü takdirde diğer kamu kurum ve kuruluşlarla ve özel sektör ile iş birliği içerisinde yürütür.

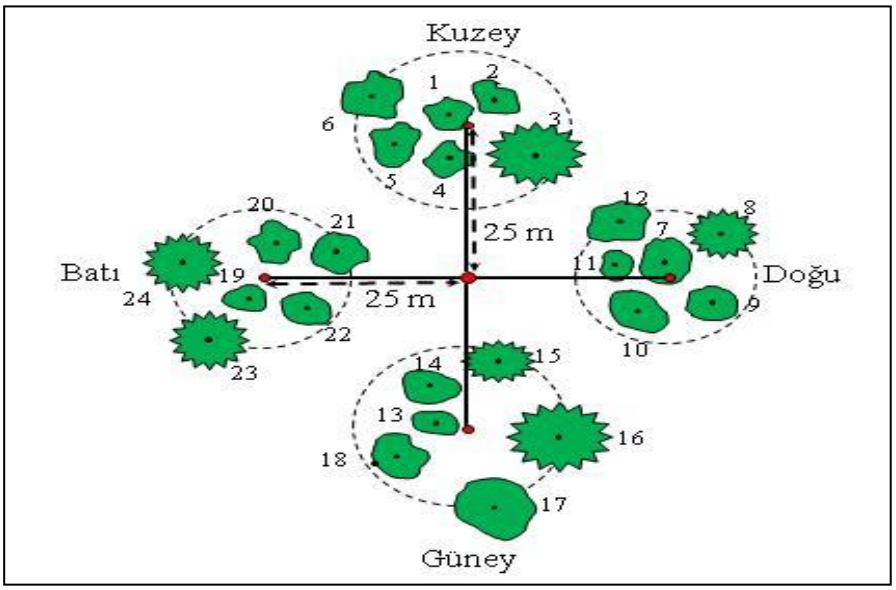
c) Gözlem alanlarında verilerin ve örneklerin toplanması, verilerin ve örneklerin analizi, değerlendirilmesi, yorumlanması ve düzenli olarak raporlanması konularının koordinasyonundan, verilerin Program Koordinasyon Merkezine gönderilmesinden sorumludur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
Gözlem Alanı Kurulum Esasları

Gözlem alanı kurulumuna ait genel esaslar

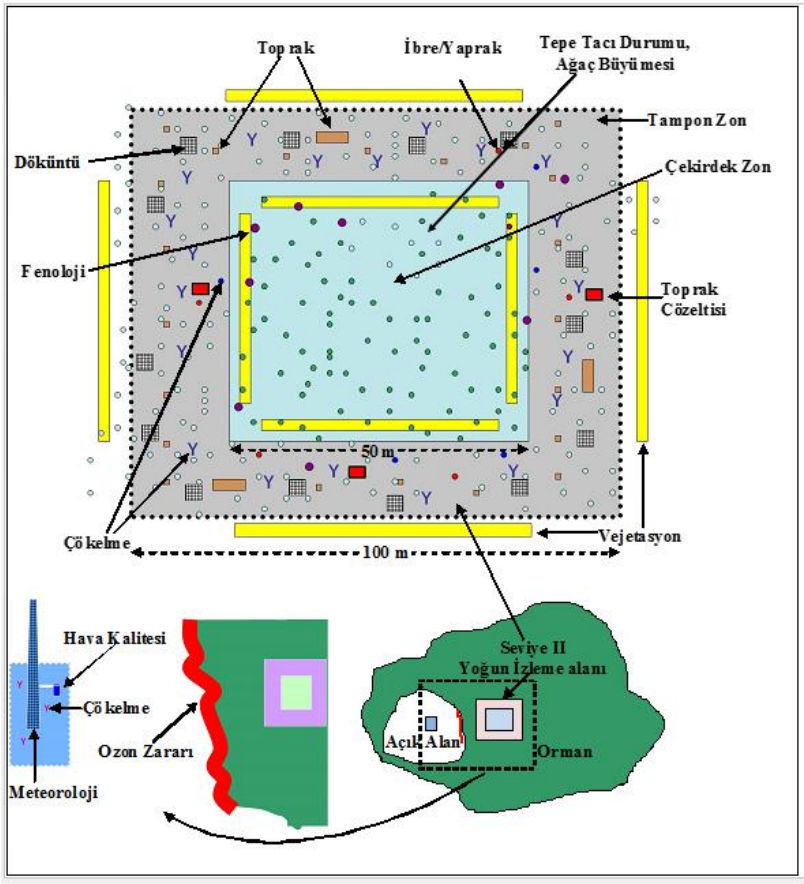
MADDE 6- (1) ICP Forests çalışmaları, ulusal uzmanlar tarafından Türkçeye çevrilen ve belirli periyotlarda güncellenen kılavuzlara göre kurulan gözlem alanlarında yürütülür.

(2) Gözlem alanları Seviye I ve Seviye II gözlem alanları olmak üzere iki sınıfa ayrılır. Seviye I gözlem alanları 16x16 km aralık ve mesafede sistematik grid ağı üzerine denk gelen orman alanlarına kurulur. Gözlem alanı kurulumları güncel ICP kurulum kılavuzlarına göre yapılır (Şekil 1).

Şekil 1. Seviye I gözlem alanlarında kullanılan örnekleme deseni (6 ağaç yöntemi)

(3) Seviye II gözlem alanlarının yerleri ülkenin önemli ağaç türlerini ve yetişme ortamı koşullarını temsil edecek şekilde belirlenir ve 1 ha'lık homojen bir orman alanı içinde 0,25 ha (50 m x 50 m) büyüklüğünde bir çekirdek alanda kurulur. Gözlem alanı kurulumları güncel ICP kurulum kılavuzlarına göre yapılır (Şekil 2).

Şekil 2. Seviye II gözlem alanı kurulum krokisi

(4) Gözlem alanlarının kurulumu sonucunda doldurulan form, harita, koordinat, fotoğraf vb. evraklar fiziki ve elektronik ortamda bölge müdürlüğü ilgili klasörlerinde muhafaza edilir. Seviye I gözlem alanı kurulum bilgileri ORBİS veri tabanına ilgili şube müdürlükleri gözlem ekipleri; Seviye II gözlem alanı kurulum bilgileri ORBİS veri tabanına ilgili bölge sorumluları tarafından girilir.

(5) İhtiyaca göre yeni Seviye II gözlem alanları Daire Başkanlığınca oluşturulacak komisyon tarafından kurulur. Mevcut Seviye II gözlem alanlarının yer değişimi Daire Başkanlığınca oluşturulacak komisyon tarafından kararlaştırılır ve yer değişimi şube müdürlüklerince yapılır.

(6) Seviye I ve Seviye II gözlem alanlarının kurulumu ve yer değişimi için Daire Başkanlığınca kurulacak komisyon, Orman Ekosistemlerini İzleme Şube Müdürü, ilgili şube müdürü, iki ulusal uzman, iki bölge sorumlusu ve iki gözlem ekibi olmak üzere toplam sekiz kişiden oluşur.

Kurulum kontrolü ve mevcut eksikliklerin tespiti ve giderilmesi

MADDE 7- (1) Seviye I gözlem alanlarının kurulum kontrolü şube müdürlükleri tarafından, Seviye II gözlem alanlarının ve örnekleme yöntemlerine ait kurulumların kontrolü, ulusal uzmanlar ve bölge sorumluları tarafından ICP Forests kılavuzunda belirtildiği şekilde yapılır.

(2) Kontrollerde eksiklikler tespit edilir ve bir tutanak ile kayıt altına alır.

(3) Kontrol faaliyetlerine saha sorumlusu işletme şefi veya araştırma ormanı mühendisi eşlik eder. Ulusal Odak Merkezi personeli de kontrol faaliyetlerine katılabilir.

(4) Tutanaklar şube müdürlüklerince Daire Başkanlığına gönderilir.

(5) İşletme müdürlükleri ve ormancılık araştırma enstitüsü müdürlükleri sorumluluk alanına giren gözlem alanlarındaki eksikliklerin giderilmesi için gerekli tedbirleri alır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Değerlendirme ve İzleme Uygulamalarına İlişkin Çalışma Usul ve Esasları

Seviye I çalışmaları

MADDE 8- (1) Seviye I gözlem alanlarındaki yaygın değerlendirme ve izleme çalışmaları, ICP Forests kılavuzlarında belirtildiği şekilde, Daire Başkanlığı tarafından düzenlenen kalibrasyon eğitimlerine katılan gözlem ekipleri tarafından, şube müdürlüklerince hazırlanacak yıllık iş planları çerçevesinde gerçekleştirilir.

(2) Bölge müdürlükleri hazırlanan iş planlarını Daire Başkanlığına gönderir.

(3) Taç durumu ve hasar etmenleri değerlendirmeleri ulusal uzmanlarca yapılır. Toprak örneklerine ait analizler güncel ICP Forests kılavuzlarına göre Laboratuvarda yapılır/yaptırılır.

(4) İhtiyaç halinde Genel Müdürlük onayı ile Seviye I çalışmaları hizmet alımı yöntemiyle yaptırılabilir. Hizmet alımı yoluyla gerçekleştirilecek değerlendirme ve izleme çalışmaları için yüklenicilerden, 29/6/2006 tarih ve 5531 sayılı Orman Mühendisliği, Orman Endüstri Mühendisliği ve Ağaç İşleri Endüstri Mühendisliği Hakkındaki Kanuna göre, Orman Mühendisleri Odası tarafından düzenlenen ve ulusal uzmanlar tarafından verilen eğitimlere katılmış, yapılan sınavda başarılı olmuş ve sertifika almış sertifikalı personel çalıştırması istenir. Orman Mühendisleri Odası tarafından verilen sertifikalar veriliş tarihinden itibaren beş yıl geçerli olur. Yüklenicilerin iş başlangıç tarihinde süresi dolmamış ancak iş bitiminden önce süresi dolan sertifikaları iş bitim tarihine kadar idarece geçerli sayılır.

(5) Değerlendirme ve izleme çalışmalarında kullanılacak formlar ulusal uzmanlar tarafından hazırlanarak bölge sorumlularına ve gözlem ekiplerine ulaştırılır.

(6) Veri girişleri ilgili kılavuza uygun olarak gözlem ekipleri tarafından yapılır, bölge sorumluları tarafından doğruluğu kontrol edilir.

Seviye II çalışmaları

MADDE 9- (1) Seviye II gözlem alanlarında standart ve yoğun olmak üzere iki türlü değerlendirme ve izleme çalışması iş planlarına göre yapılır.

(2) Seviye II standart gözlem alanlarında taç durumu ve hasar etmenleri görsel değerlendirmeleri, ağaç büyümesi, vejetasyon ve biyolojik çeşitlilik, meteorolojik ölçümler, toprak örneklemesi ve ibre-yaprak örneklemesi konularında değerlendirme ve izleme çalışmaları güncel ICP Forests kılavuzlarına göre yapılır/yaptırılır.

(3) Seviye II yoğun gözlem alanlarında taç durumu ve hasar etmenleri görsel değerlendirmeleri, ağaç büyümesi, fenolojik gözlemler, vejetasyon ve biyolojik çeşitlilik, ozon zararı değerlendirmesi, meteorolojik ölçümler, toprak örneklemesi, ibre-yaprak örneklemesi, döküntü örneklemesi, çökelme örneklemesi, toprak çözeltisi örneklemesi ve hava kalitesinin izlenmesi konularında değerlendirme ve izleme çalışmaları güncel ICP Forests kılavuzlarına göre yapılır/yaptırılır.

(4) Seviye II gözlem alanlarında, ibre/yaprak örneklemesi, ozon zararı değerlendirmesi, ağaç büyümesi çalışmaları, ICP Forests kılavuzlarında belirtildiği şekilde, Daire Başkanlığı tarafından düzenlenen kalibrasyon eğitimlerine katılan bölge sorumlularınca; diğer faaliyet konuları ise gözlem ekiplerince yapılır veya ihtiyaç halinde ilgili birim tarafından yaptırılır.

(5) Seviye II çalışmaları ulusal uzmanlar ve bölge sorumluları tarafından hazırlanacak yıllık iş planları çerçevesinde gerçekleştirilir/gerçekleştirilmesi sağlanır. Yıllık iş planları ilgili ormancılık araştırma enstitüsü müdürlükleri kanalıyla Daire Başkanlığına gönderilir.

(6) Toprak, hava kalitesi, ibre-yaprak, döküntü, çökelme ve toprak çözeltisi örneklemelerine ait analizler laboratuvarda yapılır/yaptırılır.

(7) Meteorolojik ölçümler Meteoroloji Genel Müdürlüğünün kurduğu meteoroloji istasyonlarında yapılır ve veriler Daire Başkanlığı tarafından Meteoroloji Genel Müdürlüğü'nden talep edilir.

(8) Tüm Seviye II çalışma konularından elde edilen verilere ait analiz sonuçları ulusal uzmanlar tarafından değerlendirilir, yorumlanır ve yıllık olarak teknik rapor şeklinde raporlanır. Hazırlanan teknik raporlar ilgili ormancılık araştırma enstitüsü müdürlüklerince Daire Başkanlığına gönderilir.

(9) İhtiyaç halinde Genel Müdürlük onayı ile Seviye II çalışmaları hizmet alımı yöntemiyle yaptırılabilir. Hizmet alımı yoluyla gerçekleştirilecek değerlendirme ve izleme çalışmaları için yüklenicilerden 5531 sayılı kanun doğrultusunda Orman Mühendisleri Odası tarafından düzenlenen ve ulusal uzmanlar tarafından verilen eğitimlere katılmış, yapılan sınavda başarılı olmuş ve sertifika almış sertifikalı personel çalıştırması istenir. Orman Mühendisleri Odası tarafından verilen sertifikalar veriliş tarihinden itibaren beş yıl geçerli olur. Yüklenicilerin iş başlangıç tarihinde süresi dolmamış ancak iş bitiminden önce süresi dolan sertifikaları iş bitim tarihine kadar idarece geçerli sayılır.

(10) Değerlendirme ve izleme çalışmalarında kullanılacak formlar ulusal uzmanlar tarafından hazırlanır ve bölge sorumlularına ve gerektiği takdirde gözlem ekiplerine ulaştırılır.

(11) Gözlem alanlarından Daire Başkanlığının bilgisi ve izni olmadan harici veri toplanamaz ve veri tabanına veri girilemez, toplanan veriler dış kurum ve kişilere verilemez.

BEŞİNCİ BÖLÜM
Veri Toplama, Veri Girişi ve Veri Kalite Kontrolüne ve Güvencesine İlişkin Usul ve Esaslar

Veri toplama ve veri girişi

MADDE 10- (1) Seviye I gözlem alanlarındaki çalışma konularına ait veriler gözlem ekipleri tarafından güncel ICP Forests kılavuzlarına göre hazırlanan formlar ile toplanır.

(2) Seviye I gözlem alanlarında toplanan veri konu esasına göre on beş gün içerisinde gözlem ekipleri tarafından ORBİS veri tabanına girilir.

(3) Toprak ve ibre/yaprak örneklemesine ait analiz verilerinin, analizler tamamlandıktan ve verilerin kalite kontrolleri yapıldıktan sonra laboratuvar sorumlusu tarafından ORBİS veri tabanına girilmesi sağlanır ve ilgili analiz raporu ORBİS veri tabanına girilmesinden itibaren üç ay içerisinde raporlama için ulusal uzmanlara gönderilir.

(4) Seviye II gözlem alanlarındaki çalışma konularına ait veriler güncel ICP Forests kılavuzlarına göre hazırlanan formlar ile toplanır. Toplanan veri konu esasına göre on beş gün içerisinde ORBİS veri tabanına ulusal uzmanların koordinasyonunda gözlem ekipleri, bölge sorumluları ve hizmet alımı kapsamında çalışan firma yetkilileri tarafından girilir.

(5) Gözlem ekipleri, bölge sorumluları ve/veya ulusal uzmanlar tarafından toplanan örnekler, ilgili işletme müdürlüğü (Seviye I) veya ormancılık araştırma enstitüsü müdürlüğü (Seviye II) tarafından laboratuvara gönderilir.

(6) Çalışma konularına ait veriler ve örnekler hizmet alımı yöntemiyle işi alan firma tarafından toplandığı takdirde, veriler ve örnekler yüklenici firma tarafından ICP kılavuzlarındaki usul ve esaslara göre ilgili formlara göre toplanır ve laboratuvara analiz için gönderilir.

(7) Hizmet alımı yöntemiyle işi alan firma tarafından toplanan veriler, ORBİS veri tabanına yetkilendirilecek firma yetkilileri tarafından girilir ve formların birer nüshası bölge sorumluları ve ulusal uzmanlar ile toprak, bitki, su örneklerine ait formlar ayrıca laboratuvara da gönderilir.

(8) Seviye II gözlem alanlarında analize tabi çalışma konularına ait örnekler, laboratuvar tarafından analiz edilir/ettirilir.

(9) Arazi formları ve diğer belgeler taranarak dijital hale getirilir ve ulusal uzmanlar, bölge sorumluları, bölge müdürlüğü, ormancılık araştırma enstitüsü müdürlüğü ve Ulusal Odak Merkezi tarafından fiziki ve elektronik ortamda saklanır.

Veri kalite kontrolü ve güvencesi

MADDE 11- (1) ORBİS veri tabanındaki verilerin kalite kontrolü ve güvencesi ICP kılavuzlarındaki usul ve esaslara göre ulusal uzmanlar ve bölge sorumluları tarafından veri girişinin ardından bir ay içerisinde yapılır.

(2) Eksik, hatalı, uyumsuz veya mükerrer veri girişleri, veri kontrolü esnasında ulusal uzmanlar ve bölge sorumluları tarafından tespit edilir ve Ulusal Odak Merkezine bildirilir. Ulusal Odak Merkezi eksik, hatalı, uyumsuz veya mükerrer veri girişlerinin düzeltilmesi için gerekli koordinasyonu sağlar.

(3) Eksik veya düzeltilen veriler, veri giriş yetkisi olan sorumlular tarafından ORBİS veri tabanına tekrar girilir.

(4) Ulusal uzmanlar ve bölge sorumluları, tamamlanan ve düzeltilen verilere ilişkin kalite kontrolünü ve güvencesini ICP kılavuzlarındaki usul ve esaslara göre on beş gün içinde yapar.

ALTINCI BÖLÜM
Gözlem Alanlarında Değerlendirme ve İzleme Çalışmalarının Kontrolüne İlişkin Usul ve Esaslar

Gözlem Alanlarında Değerlendirme ve İzleme Çalışmalarının Kontrolü

MADDE 12- (1) Gözlem alanlarında çalışmaların ICP kılavuzlarında belirtilen usul ve esaslara göre yapılıp yapılmadığının teknik kontrolünde ulusal uzmanlar ve bölge sorumluları yetkilidir.

(2) Kontroller, taç durumu ve hasar etmenleri değerlendirme periyodu içerisinde Seviye I gözlem alanlarının %10'unu, Seviye II gözlem alanlarının tamamını (ağaçların %10'u) kapsayacak şekilde yılda en az bir defa ulusal uzmanlar ve bölge sorumluları tarafından yapılır; Yoğun izleme yapılan sahalarda çökelme, hava kalitesi, fenoloji, döküntü, toprak çözeltisi konularında üç aylık periyotlarla yılda en az dört defa ulusal uzmanlar ve bölge sorumluları tarafından yapılır.

(3) Kontroller;

(a) Ağaç büyümesinde; ölçümlerin yapıldığı gözlem alanında kılavuzlarda belirtildiği ölçüde bölge sorumlusu ve yardımcı teknik personel tarafından ağaç sayısının en az %10'u;

(b) Vejetasyonda; ölçümlerin yapıldığı Seviye II sahalarında kılavuzlarda belirtildiği şekilde ulusal uzmanlar ve bölge sorumluları tarafından ölçümlerin yapıldığı sahaların en az %10'u;

(c) İbre/yaprak örneklemesi ve ozon zararında; ölçümlerin yapıldığı Seviye II sahalarında kılavuzlarda belirtildiği şekilde ulusal uzmanlar tarafından sahaların en az %10'u;

(d) Toprak örneklemesinde; örneklemenin yapıldığı dönemde Seviye I ve Seviye II sahalarında kılavuzlarda belirtildiği şekilde ulusal uzmanlar ve bölge sorumluları tarafından sahaların en az %10'u, üzerinden yapılır.

(4) Bölge sorumluları tarafından hem Seviye I hem de Seviye II gözlem alanları için düzenlenen kontrol raporları ulusal uzmanlara iletilir. Ulusal uzmanlar, bu raporları inceleyerek Ulusal Kontrol Raporunu hazırlar ve raporları koordinasyon amacıyla Daire Başkanlığına gönderir.

YEDİNCİ BÖLÜM
Raporlama, Veri Kullanımı ve İzni ve ORBİS Veri Tabanı Yönetimine İlişkin Usul ve Esaslar

Raporlama

MADDE 13- (1) Gözlem alanlarından elde edilen ve kalite güvencesi sağlanan verilerden konu esasına göre ulusal uzmanlarca yıllık teknik rapor olarak hazırlanır ve Daire Başkanlığına gönderilir.

(2) Ulusal rapor, beş yıllık dönemlerde elde edilen verilere göre Daire Başkanlığı koordinasyonunda hazırlanır ve Genel Müdürlük tarafından yayımlanır.

(3) Gözlem alanlarından elde edilen veriler bilimsel yayın olarak da yayımlanabilir. Bilimsel yayının yazarları; yayını yazan, verileri değerlendiren ve analiz yapan kişilerden oluşur.

Veri kullanımı ve izni usul ve esasları

MADDE 14- (1) ORBİS veri tabanındaki veriler Genel Müdürlük tarafından yıllık veya belirli periyotlarda hazırlanacak raporlarda ve ormancılık istatistiklerinde kullanılabilir.

(2) ORBİS veri tabanında kayıtlı bulunan veriler Genel Müdürlük izni ile dış kurumlar veya şahıslar ile paylaşılabilir. Bu verilerin kullanımı ile hazırlanacak rapor, bilimsel yayın ve diğer belgelerde ilgili konu uzmanları yazar olarak görev alır.

(3) Dış kurumlardan veya şahıslardan gelecek veri kullanımı ve izni ile ilgili tüm talepler Daire Başkanlığına yapılır.

(4) Veri kullanımına ait izinler Daire Başkanlığı tarafından verilir.

(5) Onayı verilen veriler dış kurumlar ve şahıslar tarafından "Orman Genel Müdürlüğü ICP Forests ORBİS veri tabanı verileri kullanılmıştır" şeklinde atıf yapmak suretiyle kullanılabilir.

(6) Dış kurum ve şahıslar tarafından hazırlanacak her türlü rapor, yayın vb. belge yayımına müteakip ilgili kurum ve şahıslarca Daire Başkanlığına bilgi amaçlı gönderilir ve arşivlenir.

(7) İzinsiz kullanıldığı tespit edilen veriler ile ilgili Genel Müdürlük tarafından ilgili kurum ve şahıslar hakkında yasal işlem başlatılır.

ORBİS veri tabanı yönetimi

MADDE 15- (1) ORBİS veri tabanında yer alan Orman Ekosistemlerini İzleme Modülü, Daire Başkanlığı, Bilgi Sistemleri Dairesi Başkanlığı ve ORBİS'ten sorumlu yüklenici firma temsilcisi iş birliği içerisinde ihtiyaçlar doğrultusunda geliştirilir ve güncellenir.

(2) Ulusal uzmanlar, bölge sorumluları ve gözlem ekipleri tarafından toplanan veriler, ORBİS veri tabanına ilgili personel tarafından girilir. Daire Başkanlığı ilgili kurum personeline veri giriş yetkisi verir.

(3) Hizmet alımı ile yürütülecek değerlendirme ve izleme çalışmalarına ait veriler yüklenici firma temsilcileri tarafından ORBİS veri tabanına girilir. Daire Başkanlığı yüklenici

firma temsilcilerinin ORBİS veri tabanına veri girişini sağlamak adına, sözleşmelerin imzalanmasına müteakip Personel Dairesi Başkanlığından veri giriş yetkisi alır.

(4) Bilgi Sistemleri Dairesi Başkanlığı ORBİS veri tabanına girilen verilerin yedeklenmesi ve herhangi bir veri kaybı yaşanmaması adına gerekli tedbirleri alır, prosedürleri belirler ve yıllık olarak verileri kendi sunucularında yedekler.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

ICP Forests Çalışmaları Kapsamında Diğer Görev ve Sorumluluklar

Ulusal odak merkezinin görev ve sorumlulukları

MADDE 16- (1) Hava kirliliğinin, biyotik ve abiyotik etmenlerin ve iklim değişikliğinin orman ekosistemlerinin sağlığı üzerine olan etkilerinin izlenmesi ile ilgili iş ve işlemleri yürütmek.

(2) Orman ekosistemlerinin izlenmesi kapsamında ulusal ve uluslararası raporların ve risk haritalarının hazırlanması, rapor sonuçları ile ilgili olarak gerekli uyarıların yapılmasını sağlamak.

(3) Orman ekosistemlerinin izlenmesi ile ilgili çalışan birimlere teknik destek ve bilgi paylaşımı yaparak koordinasyonu sağlamak.

(4) Ulusal ve uluslararası; bilimsel çevrelerle, kuruluşlarla ve birimlerle iş birliği yapmak.

Orman zararlılarıyla mücadele şube müdürlüklerinin görev ve sorumlulukları

MADDE 17- (1) Gözlem alanlarının kurulmasını takiben korunması, bakımı, ağaçların numaralanması, işaretlenmesi ve yapılacak çalışma konuları ile ilgili gözlem alanına kurulan alet, ekipmanların muhafazası için gerekli tedbirlerin alınması amacıyla kontroller yapmak ve ilgilileri uyarmak.

(2) Gözlem alanlarında yürütülen çalışmaların zamanında ve ICP standartlarına uygun ve güncel ICP kılavuzlarında belirtilen yöntemlere uygun olarak yapılabilmesi için gözlem ekiplerinin, ulusal uzmanların ve bölge sorumlularının çalışmalarına imkanlar ölçüsünde lojistik vb. katkı sağlamak.

(3) Gözlem alanlarında düzenlenen formlardaki veri ve bilgilerin gözlem ekiplerince 15 Eylül'e kadar ORBİS veri tabanına girilmesini sağlamak.

(4) Gözlem alanlarında uygulanacak silvikültürel çalışmaları Ulusal Odak Merkezi ile koordineli olarak takip etmek.

(5) Seviye I gözlem alanları için Temmuz – Ağustos aylarını kapsayacak şekilde yıllık iş planlarını haziran ayı sonuna kadar yapmak, gözlem ekiplerini görevlendirmek ve Daire Başkanlığına bildirmek.

Orman işletme müdürlüklerinin görev ve sorumlulukları

MADDE 18- (1) Gözlem alanlarının korunması, bakımı ve gözlem alanlarında zaman içinde oluşabilecek eksikliklerin giderilmesini sağlamak.

(2) Değerlendirme ve izleme çalışmaları için gerekli alet, araç ve gereçleri tedarik etmek/ettirmek.

(3) Saha sorumlularının görev ve sorumluluklarını denetlemek ve karşılaşılan sorunları çözmek.

(4) Değerlendirme ve izleme çalışmaları ile ilgili üretilen her türlü belgeyi bölge müdürlüğü kanalıyla Daire Başkanlığına göndermek.

(5) Gözlem alanlarındaki silvikültürel uygulamaları şube müdürlüğü ile koordineli bir şekilde yapmak.

(6) Hizmet alımı işi arasında boşluk oluştuğu durumlarda örnek alımı işinin aksamaması için gözlem ekipleri, bölge sorumluları ve ulusal uzmanlar tarafından örneklerin laboratuvara ulaştırılmasını sağlamak.

Ormancılık araştırma enstitüsü müdürlüklerinin görev ve sorumlulukları

MADDE 19- (1) Araştırma ormanlarında bulunan gözlem alanlarının korunması, bakımı ve gözlem alanlarında zaman içinde oluşabilecek eksikliklerin giderilmesini sağlamak.

(2) Araştırma ormanlarında bulunan gözlem alanlarında değerlendirme ve izleme çalışmaları için gerekli alet, araç ve gereçleri tedarik etmek/ettirmek.

(3) Gözlem alanlarında yürütülen çalışmaların zamanında ve ICP kılavuzlarında belirtilen yöntemlere uygun olarak yapılabilmesi için bölge sorumlularına ve ulusal uzmanlara teknik ve lojistik vb. katkı sağlamak.

(4) Saha sorumlularının görev ve sorumluluklarını denetlemek ve karşılaşılan sorunları çözmek.

(5) Araştırma ormanlarında bulunan Seviye II gözlem alanlarından toplanan örnekleri zamanında laboratuvara göndermek.

(6) Değerlendirme ve izleme çalışmaları ile ilgili üretilen her türlü belgeyi elektronik ortamda muhafaza etmek ve Daire Başkanlığına göndermek.

(7) Ulusal uzmanlar tarafından hazırlanan yıllık iş programlarının bir nüshasını Daire Başkanlığına göndermek.

(8) Ulusal uzmanlar ve bölge sorumluları tarafından hazırlanan kontrol raporlarının bir nüshasını Daire Başkanlığına göndermek.

(9) Örneklerin analizinde görevli olan laboratuvar için gerekli her türlü araç, gereç, donanım vb. konularda bütçe önerisini hazırlamak, personel ihtiyaçlarını tespit etmek ve programa uygun olarak laboratuvarın çalışmasını sağlamak.

Laboratuvar sorumlusunun görev ve sorumlulukları

MADDE 20- (1) Gözlem alanlarından alınan örneklerin analizleri yapmak/yaptırmak.

(2) Gözlem alanlarından toplanan ve Laboratuvara gönderilen tüm örneklerin analiz öncesi muhafazasını sağlamak ve çalışma konularına ve güncel ICP Forests kılavuzlarına göre analizlerin zamanında yapılmasını sağlamak.

(3) Laboratuvar analiz sonuçlarını laboratuvar veri tabanına ve ORBİS veri tabanına aktarmak/aktarılmasını sağlamak.

(4) Laboratuvarın ICP Forests ve diğer uluslararası standartlarda çalışmasını sağlamak ve bu bağlamda cihazların düzenli olarak kalibrasyonlarını ve bakımını yaptırmak.

(5) Laboratuvarın uluslararası standartlara uygun çalışılıp çalışmadığının uluslararası kontrol mekanizması olan ring testlerine katılım sağlamak.

(6) Gelişen ihtiyaçlar doğrultusunda cihaz, alet ve ekipman varlığının gelişmesini, analiz parametreleri sayısı ve çeşitliliğinin güncel kalmasını sağlamak.

(7) Personel, altyapı, bakım ve onarım ihtiyaçlarını tespit etmek ve bağlı bulunduğu ormancılık araştırma enstitüsü müdürlüğüne bildirmek.

(8) Toprak çözeltisi, döküntü, çökelme ve ibre/yaprak konularında laboratuvara gelen örneklerin analiz kalitesi ve güvenilirliğini sağlamak amacıyla, örneklerin görevli kişiler tarafından aynı standartta toplanması ve laboratuvara gönderilmesi için gözlem ekipleri, bölge sorumluları ve ulusal uzmanlar ile işletme müdürlükleri ve ormancılık araştırma enstitüsü müdürlükleri ile Ulusal Odak Merkezi ile devamlı irtibat halinde olmak.

Ulusal uzmanların görev ve sorumlulukları

MADDE 21- (1) Ulusal uzmanlar Seviye I ve Seviye II gözlem alanlarında yürütülen değerlendirme ve izleme çalışmalarının güncel ICP Forests kılavuzlarına ve yıllık olarak hazırlayacakları iş planlarına ve ölçüm periyot cetveline göre zamanında yürütülmesinden sorumludur.

(2) ICP Forests kılavuzlarını Türkçeye çevirmek, Türkçeye tercümesi yapılan ICP Forests kılavuzlarının periyodik güncellemelerini yapmak.

(3) Yıllık konu esaslı teknik raporları ve ulusal raporu hazırlamak, diğer ulusal/uluslararası belgelerin hazırlanmasına katkı sunmak.

(4) ORBİS veri tabanına giriş yapılan verilerin eksiksiz ve doğru bir şekilde kaydedildiğini kontrol etmek, eksik veya hatalı veri girişlerini ilgililere bildirerek düzeltilmesini sağlamak.

(5) Daire Başkanlığı tarafından düzenlenecek eğitimlere eğitici olarak katılmak,

(6) Değerlendirme ve izleme çalışmaları esnasında gözlem alanlarında kontrol yapmak ve tespit ettikleri eksiklikleri Ulusal Odak Merkezine bildirmek.

(7) Değerlendirme ve izleme çalışmaları esnasında ihtiyaç duyulan alet, gereç ve ekipman için Ulusal Odak Merkezini bilgilendirmek.

(8) Çalışma konuları ile ilgili bilimsel çalışmaları takip etmek.

(9) Değerlendirme ve izleme çalışmaları için güncel ICP kılavuzları çerçevesinde gerekli formları hazırlamak.

(10) Gözlem alanlarında değerlendirme ve izleme çalışmalarının zamanında ve güncel ICP kılavuzlarına göre yapılıp yapılmadığına yönelik plansız ve rastgele kontroller yapmak, kontrollere ilişkin denetim raporlarını hazırlayıp Daire Başkanlığına göndermek.

(11) Bölge sorumluları tarafından hazırlanan kontrol raporlarını değerlendirerek, gerektiğinde Daire Başkanlığına öneriler sunmak.

(12) Saha sorumlularıyla, gözlem ekipleriyle, bölge sorumlularıyla, Daire Başkanlığı ile gerekli koordinasyonu sağlamak.

(13) Değerlendirme ve izleme çalışmaları esnasında üretilen her türlü belgeyi Daire Başkanlığına elektronik ortamda göndermek.

(14) Çalışma konularına ve denetimlere ait yıllık iş planları yapmak ve iş planlarını ormancılık araştırma enstitüsü müdürlükleri kanalıyla Daire Başkanlığına göndermek.

Bölge sorumlularının görev ve sorumlulukları

MADDE 22- (1) Kendi bölgeleriyle ilgili olarak, gözlem alanlarında yürütülen değerlendirme ve izleme çalışmalarının ICP Forests kılavuzlarına ve yıllık olarak hazırlayacakları ölçüm periyot cetveline göre zamanında yürütülmesinden sorumludur.

(2) Değerlendirme, izleme ve örnekleme çalışmaları esnasında gözlem alanlarında kontrol yapmak ve tespit ettikleri eksiklikleri Ulusal Odak Merkezine bildirmek.

(3) Değerlendirme, izleme ve örnekleme çalışmaları esnasında ihtiyaç duyulan alet, gereç ve ekipman için ulusal uzmanları bilgilendirmek.

(4) Gözlem alanlarında yürütülen değerlendirme, izleme ve örnekleme çalışmalarını güncel ICP Forests kılavuzlarına göre kontrol etmek, değerlendirme, izleme ve örnekleme çalışmalarının zamanında yapılmasını sağlamak, doldurulan formları kontrol etmek.

(5) Kontrol raporları hazırlamak, kontrol raporlarını ulusal uzmanlara göndermek.

(6) Örneklerin gözlem alanlarından ICP kılavuzlarına göre usulüne uygun toplanmasını, taşınmasını ve depolanmasını kontrol etmek, uygunsuzluk tespit edildiğinde ilgilileri uyarmak ve örnek toplamanın usulüne uygun yapılmasını sağlamak.

(7) İlgili faaliyet konusunda bölgesiyle ilgili karşılaşılan aksaklıkları çözmek ve çözülmesi için Daire Başkanlığı ve ulusal uzmanlarla koordinasyon sağlamak.

(8) Çalışma konularına göre veri toplamak, verileri ORBİS veri tabanına girmek.

(9) ORBİS veri tabanına girilen verilerden yanlış, hatalı ve eksik girilen verileri tespit etmek, ilgili ekipler ile temas kurmak ve yanlış ve hatalı veri girişlerinin düzeltilmesini ve eksik veri girişlerinin zamanında tamamlanmasını sağlamak, sonuçtan Daire Başkanlığını bilgilendirmek.

(10) Değerlendirme ve izleme çalışmaları esnasında üretilen her türlü belgeyi elektronik ortamda ulusal uzmanlara göndermek.

Gözlem ekiplerinin görev ve sorumlulukları

MADDE 23- (1) Gözlem ekibi, gözlem alanlarında yürütülecek çalışmalardan sorumlu olan ve ilgili konularda çalışmış veya çalışmak isteyen, bölge müdürlüklerinin görevlendireceği

ve Daire Başkanlığı tarafından kalibrasyon eğitimlerine tabi tutulan en az iki teknik elemandan oluşur.

(2) Seviye I ve seviye II gözlem alanlarında taç durumu ve hasar etmenleri görsel değerlendirmelerini yapmak, değerlendirme formlarını doldurmak, değerlendirme formlarındaki verileri ve değerlendirme sonuçlarını on beş gün süre içerisinde ORBİS veri tabanına girmek, doldurulan formların bir nüshasını elektronik ortamda muhafaza etmek.

(3) Gözlem alanlarında çalışılamaması veya ölçüm yapılamaması durumunda bunu bir tutanağa bağlamak.

(4) Taç durumu ve hasar etmenleri görsel değerlendirmesi konusunda ulusal uzmanlar ve bölge sorumluları ile irtibat halinde bulunmak, bölgesi ile ilgili teknik sorunların çözümü konusunda iş birliği yapmak.

(5) Gözlem alanlarının fotoğraf kataloglarının hazırlanması için ağaçların fotoğraflarını ICP kılavuzlarında belirtildiği şekilde çekmek, fotoğraf bilgilerini ORBİS veri tabanına girmek.

(6) Seviye I gözlem alanlarında; toprak örneklemesi çalışmalarına katılmak, örnek toplamak.

(7) Seviye II gözlem alanlarında; toprak örneklemesi ile Daire Başkanlığınca talimat verildiği takdirde diğer konularda yapılacak çalışmalara katılmak, örnek toplamak.

Saha sorumlularının görev ve sorumlulukları

MADDE 24- (1) Saha sorumluları görevli oldukları işletme şefliklerinde veya araştırma ormanlarında bulunan gözlem alanlarının korunmasından, bakımından ve gözlem alanlarında zaman içinde oluşabilecek eksikliklerin tespitinden sorumludur.

(2) Saha sorumluları değerlendirme ve izleme çalışmaları için gerekli alet, araç ve gereçleri bölge sorumluları ve ulusal uzmanlar ile tespit eder ve bu ekipmanın tedariki için işletme müdürlüğünü veya ormancılık araştırma enstitüsü müdürlüğünü düzenlenecek bir rapor ile bilgilendirir.

(3) Saha sorumları her türlü alet, araç ve gereçlerin muhafazasından, bakımından ve gerekli tedbirlerin alınmasından sorumludur.

(4) Saha sorumluları gözlem alanlarıyla ilgili her türlü belgeyi fiziki ve dijital ortamda muhafaza eder.

(5) Saha sorumluları gözlem alanlarında her yıl Mart-Nisan aylarında, ağaçların numaralarını, işaretli göğüs çapı hizası boyalarını kontrol eder, gerektiğinde yeniler ve eksikleri tamamlar.

(6) Saha sorumluları gözlem alanlarında yapılacak silvikültürel uygulamaları ilgili ulusal uzman veya bölge sorumlusu eşliğinde Daire Başkanlığı'ndan alınacak talimatlara göre yapar.

Veri tabanı sorumlusunun görev ve sorumlulukları

MADDE 25- (1) ORBİS veri tabanına veri giriş yapılabilmesini sağlamak ve bununla ilgili yaşanan problemleri ORBİS veri tabanı sorumlusuna iletmek.

(2) Veri girişi yapacak personelin yetkilendirilmesini takip etmek, yetkisiz erişimleri önlemek ve gerekli güvenlik tedbirlerini almak.

(3) ORBİS veri tabanındaki verilerin analiz edilmesine ve raporlanmasına katkı sağlamak ve gerekli istatistiksel verileri ilgili birimlerle paylaşmak.

(4) ORBİS veri tabanında kayıtlı bulunan verilerin ulusal ve uluslararası paylaşımını yönetmek, veri kullanım taleplerini takip etmek ve ilgili birimlere sunmak.

(5) ORBİS veri tabanında bulunan verilerin gizliliğini sağlamak, veri güvenliği ile ilgili gerekli tedbirleri almak ve uyulması gereken kuralları belirlemek.

(6) Program Koordinasyon Merkezi tarafından belirlenen yeni uygulamaları takip etmek, veri tabanının bu standartlara uygun çalışmasını sağlamak.

(7) Veri girişlerinin ilgili bölge sorumluları ve gözlem ekiplerince zamanında yapılmasını sağlamak ve bu konuları takip etmek.

(8) Verilerin ICP Program Koordinasyon Merkezine gönderimi konusunda ulusal uzmanlarla iş birliği yapmak, verilerin ulusal uzmanlarca denetlenmesini ve düzelttirilmesini sağlamak, gerekirse bölge sorumluları ve gözlem ekipleriyle ulusal uzmanlar arasındaki koordinasyonu sağlamak.

DOKUZUNCU BÖLÜM
Görevlendirmeler, Görevlendirilecek Personelde Aranacak Nitelikler, Görevlendirme Listelerinin Güncellenmesi, Yetkinlik ve Eğitim Süreci, Atama ve Yer Değiştirme ve Değerlendirme Toplantıları

Görevlendirmeler

MADDE 26- (1) Genel Müdürlükçe Seviye I ve Seviye II çalışmalarının yürütülmesi için her konuda iş yüküne göre yeterli sayıda ulusal uzman, laboratuvar sorumlusu, bölge sorumlusu, saha sorumlusu ve gözlem ekibi görevlendirilir.

(2) Gözlem alanlarında değerlendirme ve izleme çalışmalarını yürütecek ulusal uzman, bölge sorumlusu, gözlem ekibi, saha sorumlusu ve diğer personel listesi, ilgili birim amirlerinin teklifi, Daire Başkanlığının uygun görüşü ile Genel Müdürlükçe belirlenir.

Görevlendirilecek personelde aranacak nitelikler

MADDE 27- (1) Ulusal uzmanların lisansüstü eğitim almış ve laboratuvar sorumlularının alanında uzmanlaşmış, bölge sorumlularının ise alanında uzmanlaşmış ve çalışma konularıyla ilgili kalibrasyon eğitimi almış kişiler arasından seçilmesine dikkat edilir.

(2) Gözlem ekiplerinin bölge müdürlüklerindeki şube müdürlüklerinde görevli çalışma konularıyla ilgili kalibrasyon eğitimi almış kişilerden seçilmesine dikkat edilir.

(3) Saha sorumluları işletme şeflerinden ve ormancılık araştırma enstitüsü müdürlüğü sınırları içerisindeki Seviye II gözlem alanları için araştırma ormanı mühendislerinden seçilir.

Görevlendirme listelerinin güncellenmesi

MADDE 28- (1) ICP Forests kapsamında görev alması birim amirlerince uygun görülen personel için Genel Müdürlük oluru alınır.

(2) Genel Müdür Oluru ile onaylanan görevlendirme listeleri, ihtiyaç halinde Ulusal Odak Merkezi tarafından Daire Başkanlığı, Dış İlişkiler, Eğitim ve Araştırma Dairesi Başkanlığı, bölge müdürlükleri ve ormancılık araştırma enstitüsü müdürlüklerinin iş birliği ile güncellenir.

(3) Güncel görevlendirme listeleri tebliğde herhangi bir değişiklik yapılmaksızın Genel Müdür onayı ile geçerli olur.

Atama ve yer değiştirme

MADDE 29- (1) ICP Forests kapsamında yürütülen çalışmaların sürdürülebilir olması ve yetişmiş uzman personelin hizmetinin devam etmesi adına farklı yerlere ve görevlere atanan personelin çalışmalara katılım sağlaması için Genel Müdürlük gerekli tedbirleri alır.

Yetkinlik ve eğitim süreci

MADDE 30- (1) Her bir değerlendirme ve izleme konusundaki ulusal uzmanlık görevi ormancılık araştırma enstitüsü müdürlüklerindeki bir araştırma projesi yürütücülüğü; her bir değerlendirme ve izleme konusundaki bölge sorumluluğu ise bir proje araştırmacılığı performansı ile eşdeğer sayılır.

(2) Daire Başkanlığı; saha sorumluları, gözlem ekipleri, bölge sorumluları ve ulusal uzmanların katılacağı kalibrasyon eğitimlerini düzenler. Eğitimler ulusal uzmanlarca verilir.

Değerlendirme toplantıları

MADDE 31- (1) Değerlendirme toplantıları, Ulusal Odak Merkezi koordinasyonunda tarih ve yeri Genel Müdürlük tarafından belirlenmek üzere her yıl yapılır.

(2) Değerlendirme toplantılarına Daire Başkanı veya Başkan Yardımcısı başkanlık eder. Toplantılara başta Ulusal Odak Merkezi personeli ve ulusal uzmanlar olmak üzere diğer ilgili personel katılır.

ONUNCU BÖLÜM
Dış Kurumlar ile İş Birliği Usul ve Esasları

İş birliği

MADDE 32- (1) Hava kirliliğinin, biyotik ve abiyotik etmenler ile iklim değişikliğinin orman ekosistemlerinin sağlığı üzerine olan etkilerinin değerlendirilmesi ve izlenmesi amacıyla gerekli görüldüğü takdirde Birleşmiş Milletler, kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler, sivil toplum kuruluşları ve özel sektör ile iş birliği yapılabilir.

(2) İş birliği çalışmaları iki kurumun en üst temsilcileri veya görevli diğer yetkililer arasında imzalanacak protokol ile yürütülür.

(3) Protokole esas konular ICP Forests kapsamında yürütülen çalışmaların iyileştirilmesi, geliştirilmesi ve raporlanması esasına dayanarak belirlenir.

ON BİRİNCİ BÖLÜM
Çeşitli ve Son Hükümler

Yürürlük

MADDE 33- (1) Bu tebliğ 01.01.2026 tarihi itibariyle yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 34- (1) Bu tebliğ hükümlerini Orman Genel Müdürü yürütür.